

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. De ordine charitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

situm sibi habet, tunc obligatus est, ne longiore moram trahat, quin eum voluntate acceptet, & omnia opera sua in eum referat, quia ad statum viatoris pertinet, ut ad finem suum, qui Deus est, se referat, eum rebus omnibus creatis præferendo, cum alioquin iustitiam nec consequi, nec per bona opera gratiæ & gloriæ augmentum mereri potest. Officium autem, diligere hominem, pertinet ad parentes & procos, proponendo illi, cogitet à quo creatus & cur in hoc mundo, nimirum ut Deo seruiat, & ad ipsam omnibus suis operibus tendat, 2. cum periculum, impeditur ne in odium Dei labatur. 3. cum tenetur contreri. Nam cum actus contritionis sit dolor de offensa Dei super omnia dilecti, actum charitatis necessarium includit. 422.

7 Diligere proximum debemus sicut nos ipsos, non secundum æqualitatem, sed secundum similitudinem, quæ in eo consistit, ut, sicut nobis ipsis, ita proximum nostrum amemus, ac desideremus ea omnia, quæ ad amicitiam unionemue cum Deo, et beatitudinem æternam pertinent, vel continent. 422.

8 Et hæc duo præcepta continentur virtute in decalogo, tanquam principia in suis conclusionibus, nec necesse est specialiter numerate in Decalogo, quia sunt principia practica, quæ omnibus ita innotescunt, vel naturaliter, vel per fidem. 423.

C A P. III.

De ordine Charitatis.

1 Diligere est alicui bonum velle, idè ad 2. attendendum, ut charitatis Ordinem reperiamus, videlicet ad personam quæ diligitur, & ad rem, quæ in illa

in illa diligitur, vel illi desideratur. Quod ad primum horum attinet, quatuor ex charitate nobis diligenda.

1. Deus. 2. Nos ipsi. 3. Proximus. 4. Corpus hominis.

Ordo autem iste prouenit ex diuerso modo fortissimi formalem rationem dilectionis, qui est diuina bonitas. 1. Deus tanquam fons, reliquo ordine, quo magis ad participationem bonitatis diuinæ accedunt homo se prius, quia identitas seu vnitas prior est quam coniunctio. 5. 423.

Seipsū enim quisquis diligit, quia diuinorū bonorū particeps esse potest, proximum, quia cōparticeps.

Quod ad alterum: Tria sunt bonorum genera, quæ vel nobis, vel alteri velle possumus. Primum continet bona spiritualia; gloriam, gratiam & virtutes.

2. bona, corporalia, vitam & sanitatem corporis. 3. bona externa, famam, honorem ac dititias.

Conclusio. Ordo diligendi ex charitate ita obseruandus est, vt quisque primo omnium diligat Deum; 2. Seipsum secundum bona spiritualia. 3. proximum secundum bona spiritualia. 4. Seipsum secundum bona corporis, 5. proximum secundum bona corporis: deinceps seipsum ac proximum secundum externa bona.

Coroll. 1. Nusquam Charitatem Dei, cuiuscunque boni assequendi causa licet abijcere. *Quid enim prodest homini.* Matth. 18. Dilectio sui ipsius ponitur tanquam regula dilectionis proximi. Diliges &c. Regula autem prior & potior est, quam regularum, ait S. Thomas, quo sensu illud. *Charitas incipit à se ipso.*

Quod attinet Moysen: *Aut dimitte illis hanc noxam, &c.* Dicta hæc sunt per exaggerationem ex magna confidentia erga Deum, vellem nisi Dei voluntati repugnaret.

S

Coroll.

3 Coroll. 2. Proximo existenti in necessitate rituali extrema, teneor succurrere cui certo periculo propriae vitae, dummodo spes æque certa proximam iuuandi affulgeat. 1. Ioan. 3. Et nos debemus animam pro fratribus ponere : Sic teneor infantem, si aliter non possit, iurari, item baptizare etiam cum periculo vitae meae, item in peste & nullus sacerdos adfuit.

NB. Parochi non tantum in extrema, sed etiam in morbo graui, quia verus pastor, nisi de consensu Ordinarii constituat idoneum, aut resignet. 424.

Cauere tamen debet Parochus, si solus sit, ut in tempore pestis vni non grauius indigenti confisus intendat, si plures alij ex ipsius morte grauius inuoluntate spirituale passuri. Quare si solus sit, non facit ministrare debet cum vitae suae periculo sacramenta quae non admodum necessaria sunt, vel secundum legem, vt extrema vnctio, vel respectu personarum, quae bono statu parochus probabiliter cognoscit. debet, quia nuper earum confessiones acceperat. 424.

Casus.

Si obeterit per 40. annos in nomine Diaboli baptizasset infantes, relictis postea absque rebaptizatione conditionata, & absque modo rebaptizatione propter dispersos hinc inde, & propter periculum extremi supplicij. Confessarius tali mulieri exploranda debet grauitatem peccati, & damnum spirituale. Muer pactam cum dæmone renuntiat, & condonanda: absoluenta, ad satisfaciendum pro damno non est urgenda; si propter infirmitatem abbatem periculum vitae. Nam licet speculatiuè probabile sit, quod Mulier se prode reneatur, cum spirituale damnum non tam certum; quam corporale mulieris, quia potuerunt isti non baptizati, contra

Cor
prium p
ord ne
laudabi
pore pe
Contra
nestate
vt vitan
rie non
ex qua
sed aliq
lius est,
ponit p
Dei
damna
iure po
corpor
Cor
debem
tronen
beretur
liberat
2. Si pu
vitam
Co
dium i
uerent
similic
magis
ij quil
Deo e
militu
ramus
Coro

Coroll. 3. Ordinariè licitum non est, vitam propriam postponere alienæ, quia, quisque se secundum ordinem Charitatis se magis. Nihilominus tamen laudabile ex motiuo honestatis pro amico. V. C. tempore pestis amico seruire in aequali periculo mortis. Contrarium tamen Nauarrus, dicens: Nullam honestatem inteneri in eo, si ordo Charitatis postulet, vt vitam propriam præponam proximi. Dixi ordinariè non est licitum, nam pro salute personæ publicæ, ex qua multū pendent Reip, cōmoda, non solū licet, sed aliquādo necessariū. Nam bonū quātò vniuersalius est, tātò dignius; & sicut pars vna Corporis se exponit periculo pro toto corpore, ita & in Politicis. 426

Deinde ad impediendam spiritualem æternam damnationem iniusti aggressoris, vt illum occidere iure possit, potius permittere mortem propriam corporalem abundantioris Charitatis opus est. 426.

Coroll. 4. Vitam hominis innocentis præferre debemus nocentis. Sic Molin. Occidendum esse latronem, V. C. vt ex manibus eius homo innocens liberetur Prob. 24. Sed excipe 1. Si vitam innocentis liberare non possis absque propriæ vitæ discrimine. 2. Si pugnis vt sis assuetus. 3. Si martyr velit propriam vitam pro Christo potius oppetere, quam liberari.

Coroll. 5. Eæ dilectione, quam comitatur gaudium in bono alieno possessio, item honor, cultus, reuerentia, ij magis diligendi sunt, qui meliores, Deoq; similiores existunt. Ob eandemq; rationem parètes magis quam filij & vxor magisq; benefactores, quam ij quibus benefecimus: quia maiorem illi cum Deo communi omnium parente ac benefactore similitudinem gerunt. Ea verò dilectione, qua desideramus alteri bonum nō dum possessum, & quā comi-

tatur misericordia, ij magis diligendi sunt, qui nobis
coniunctiores.

6 Coroll 6. Qui nobis coniunctiores sunt, ij
præferri debent secundum ea bona in quibus
iunctio vel amicitia fundatur, quia communica
bonorum infundamentum amicitiae ac charitatis.
Quare in bonis pertinentibus ad naturam & vitam
corporis, illi præ alijs diligendi, qui nobis sanguine
iuncti. 1. Vxor, quia vna Caro; Secundo filij: quia
parentes obligati naturali iure. 2. | Cor. 12. Tertio
rentes, magis pater quam mater; quia ille excellen
tiorē principij rationē obtinet. Imo in casu extremo
potius parēti quam filiis aut vxori succurrendū, &
debitū erga illos tū antiquius, tū nobilius est: siquid
ipsi nobis ex stendi causa & principū fuerunt: quod
æquitas postulat, vt in extrema necessitate ab inter
illos liberando, tantundem eis rependamus: id est
uentia postulat, vnde potius patri infideli, quam
traneo fideli, quartò fratrib., sororibus. 1. ad Tim.
Si quis suorum. Adde q̄ insigni benefactori & fratribus
spiritualibus potius quā Cōsanguineo nō ita prop
quo subuenire debeamus, quia bona spiritualia
quibus spiritualis societas fūdatur, aliquo modo
pendent à tēporalibus, tanquā subseruientibus.

Coroll. 7. In rebus pertinentibus ad ciuilem
municationē, conciuēs nostri in bellicis cōmilitarijs
aljs præferri debent. In spiritualibus verò auxiliarijs
rum maior habenda est ratio, qui nobis secundum
spiritū filij, patres vel fratres sunt: ita patres & fratres
carnales in spiritualibus præferendi alijs, quia car
lis coniunctio aliarum coniunctionum basis est.

Coroll. 8. Secundum ea bona, quæ in præcepto
sunt, nihil alienū à ratione est, proximū sibi ipsi ante
ponere

ponere
re, vt al
ferre, ob
licitatem

De

A Sse

Annus

& æterni

nimico

dationē

dolere,

dantur,

vt mali

mende

adhære

permit

Ass.

stare ge

mnibu

non sp

tate or

in vic

benefi

ctæ cu

priuati

prælat

C. in in

lutari

de sp

cessita

sempe

Di

ponere. V. C. beneficium, dignitatem, &c. à se rejce-
re, vt alteri obueniatur, item Religionis ingressum dif-
ferre, ob alterius seu spiritualem, seu corporalem uti-
litem. 428.

C A P. IV.

De dilectione peccatorum & inimicorum.

Asert. 1. Inimici & peccatores diligendi, quate-
nus proximi sunt, & eiusdem naturæ consortes
& æternæ beatitudinis capaces. Matth. 5. Diligite i-
nimos. Peccatum adesse conuenit, idque per emē-
dationē tollere aut optare, vt à Magistratu puniatur,
dolere, si illis prospere succedat. Gal 5. *Vtinam absen-
dantur, qui vos conturbant.* Siquidem Reipub. interest,
vt mali puniantur, quia hoc utile peccatoribus vt e-
mendentur & desistant; si relegentur est periculum
adhæreticos vt transeant, siquidem malum eiusmodi
permitti debet maioris mali vitandi causa. 428.

Ass. 2. Ex Charitate tenemur inimicis nostris præ-
stare generalia beneficia, id est, quæ communiter o-
mnibus eiusdem status hominibus præstare solemus;
non specialia, Generalia, quia si pro tota Communi-
tate ores, Eleemosynam in omnes distribuas, omnes
in vicinia inuites &c. Nefas est solum inimicum à tali
beneficio excludere. Ratio, quia talis exclusio vindi-
ctæ cupiditatē indicat, quæ priuato interdicta. Dico
priuato, qui nullum puniendi ius habet, nam parens
prælati potest correctionis causa. Non specialia, V.
C. inimicum ægrotum inuisere, hospitio suscipere sa-
lutari per se non teneri; quia præceptū affirmatiuum
de speciali exhibenda dilectione, non nisi in casu ne-
cessitatis obligat. *Si surierit.* Rom. 2. quamuis homo
semper debeat esse paratus in necessitate subuenire.

Dixi per se, quia ratione scandali se subtrahendo

S 3 illa